

1199.

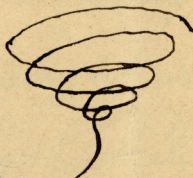
É. d. 31.

motto: Szülőföldem szép határa,
Meglátlak e valahára?
A hol állok, a hol megyek,
Mindennél csak felel nézek.

Kisfaludy K.

Pályá munka

A gr. Károlyi Tamás ^{200 1844} feletpályá díjra.

h. y

VIII. 52.

A Kaláka.

(költői elbeszélés)

Bejártam a völgyet, bejártam a rónát,
 líra városokat, szörény faluk sorját,
 Nem találtam páriát az én kis falumnak,
 Bájos környekének, kedves lakóinak;
 Benned élek mindig, akármerre menjek,
 Örömben, bánatban, soha sem feledlek,
 Hosszúid vaxet vissza emlekem világa
 Edes szülőföldem, lelkem menyországa!

Ezint most is látom viruló határod,
 Melyet a teremtő bőséggel megáldott;
 Hullámzik a vetés, csak úgy veng a tábla,
 Mintha minden göröngy gyors lábakon járna!
 Megöszült a mező, megérett a bűza,
 Tövises kalásszát a sok szem lehívza,
 Tanyát ütött benne a kis piros bogár,
 Megértük, megértük, arabni lehet már!
 Hát lát is ad a nép az eget urának,
 Hogy harsul közelget az a szent vasárnap
 Buzgó imát rebeg, s mikor annak vége,
 Újra munkára kel apraja és véne;
 Újra munkára kel, tudják ők azt régen,
 Nagy kalácsa van ma készülődő felben,

Lön a hívogató, hallszik a nőtája,
 Bejárja a falut szelthe, hosszába.
 Legelőt jön a hio, osztán a cigányok,
 Múlato emberek' hűséges barátjok;
 Múlato emberek kitoró érzelme,
 Szikrázó öröme, sokogó keserve.
 Nyomba következnek rájok a legények:
 Unnepi ruhába mennek, mendegélnek,
 Bokrotás kalapjok szemökbe van vágva,
 S nagyokat kirojantnak a tüzes nőtába.
 Hát még a leányok? E vadon virági,
 Erdei bokroknak titkon nyílt rózsái,
 Szégyenkedve sűtik szemököt a pörba
 A mint beállanak közejük a sorba.

A többiek pedig, házasok és vénék,
 Külvönvált csoportba egymás közt beszélnek;
 Csak úgy nézegetnek a fiatalokra,
 Mint a lenyugvó nap, az elmaradt tájra.
 Hátul jön a székis étellel, itallal,
 Lelő, gereblyével, apró gyerek rajjal;
 Fel kapja a szék az ökrök pánthikáját,
 Cifra csengők raját, ostor csattogását.
 Így mennek az utcán, mindeniken végig,
 Háttha még valaki hozzájuk szegődik;
 Aztán ki indulnak a bixá vetésre,
 Munka után látják, egy cseppet se késve.
 Leginkább az ifjak sűrűnek, forognak,
 Vételkedve fognak hozzá a dolognak;

Még is izenték már egymásnak a harcot,
 Ki arat hamarabb, ki vág nagyobb markot?
 Elyenkor nézi ki a legény magának
 Ki volna jó neki hitvesnek, arónak:
 Iggyekszik a rembe mellette beállni,
 Szót cserélni vele, kedve után járni;
 Elveszi a léghyt, kiira megyen a lány,
 Nyomot veszt a legény, s követi az után.
 Megöleli szépen, megcsókolja arcát,
 Elmondják egymásnak szivök édes harcát.
 Addig a többiek tréfálnak, mesélnek,
 Megszóllal a zene, megszóllal az ének,
 Zajától febrebben a csendes fűz madár,
 A dalos pracsista, s szerelemes gerle pár,
 /

A tücsök is hallgat, meghívódik szépen
 Földalatti háza görbe rejtekében;
 Csak a pipacsugja sakik harangvirág:
 Testvér virág velünk e kedves ifjuság.
 Közömbösök azok, nem ügyelik őket,
 A kikem az idő hagyott már redőket,
 Csak azt számítgatja mindenik magába:
 Mit ereszt a bűza, vajon lesz-e ára?
 Nem is szollanak, de kiált a gyermek,
 Hogy a vetések közt madárfint lettek;
 Anna oda szólnak: bizony porul jártok,
 Harkti a madárvit a bűzába jártok!
 Ez alatt ugyan csak dolgozott a sarló,
 Eltűnik a vetés, elnyomja a farló;

Ugy néz ki a mexő nyírott szalma szára
 Mint egy nagy kefének számos serte szála.
 Pihen is már a nép, evés után látott,
 Körül ülök szépen a nagy, rakott kálot;
 Evés, ivás alatt foly a sok köszöntő,
 Gazdára, termésre, szerencsét öxöntő.
 Később az ifjak táncra kezdek,
 A nőta hevire belé melegednek:
 Pontosan kijárják, nem hibáz a lábok
 Aproxa a legény, forognak a lányok;
 Táncolnak, táncolnak.... ellankad az erő,
 Kifárad a vonó, s a cimbalom verő,
 Eltelt az idő is, elrepült feleltök,
 Lebes szárnyaival messze jár megettök.

Beállott az este, haza készülődnek,
 Édes emlékekkel az eltelt időnek,
 Felhangzik az ének a vándorok ajkán
 A mint befordulnak egy egy utca sarkán.
 Búza koszarát visz egyik a fejében,
 A szorgalmas gazda jutalma fejében;
 Kossóval szalad ki minden ház lakossa,
 Leöntik a vízzel, az márt az ösorsa.
 Nagy nevetés támad, később lecsendesül;
 A halálhír népe is szüntelen kevesbül,
 Már az utolsó is eléte az othont,
 Kedvéből az idő édes álmokat font.
 Csendes lett a falu, csak a tűzek égnek,
 Tíz gályát tettek rá, a mint haza értek,

Lobognak... azok is kifáradnak végre,
 Felbujnak aludni a nagy sötétségbe.
 Bejártam a völgyet, bejártam a rónát,
 Cifra városokat, szecény faluk sörjait,
 Nem találtam páriját az én kis falumnak,
 Bájos környékének, kedves lakóinak;
 Benned élek mindig, akármerre menjek,
 Örömben, bánatban sohasem feledlek,
 Hozzad vezet vissza emlékem világa,
 Édes szülőföldem, lelkemmenyországom!